

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 13 листопада 1986 року

№ 136 (3799).

Ціна 2 коп.

Як ми вже повідомляли, 6 листопада в Гайвороні на Радянській площі відбулося урочисте відкриття пам'ятника В. І. Леніну.

Він став даниною всенародної любові до вождя, ще одним свідченням вірності радянських людей ленінським заповітам. Цю вірність трудящі міста і району підтверджують ударною працею на колгоспних полях і фермах, в цехах промислових підприємств. Пам'ятник вождеві світового пролетаріату споруджено на прохання трудящих району за проектом скульптора А. С. Фуженка та архітекторів Т. Г. Довженка і А. Г. Чемериса. Виготовлено монумент у Київському творчому виробничому об'єднанні «Художник» Художнього фонду УРСР.

О. ПАВЛИЧУК.
На знімку: пам'ятник В. І. Леніну в Гайвороні.

Фото В. ЗЕМНОРІЯ.

ПЕРЕДЗІДІВСЬКА ЕСТАФЕТА

Передзідівську естафету від комсомольських організацій Устинівського та Доліньського районів приймають спільно Новоархангельського та Добровеличківського районів. На повірці — робота комітетів комсомолу по військово-патріотичному вихованню юнаків та дівчат. У виховному процесі на цьому напрямі має бути комплексний підхід, чіткий контакт в діяльності комітетів комсомолу з профспілковими, дтсаафівськими, спортивними, іншими громадськими організаціями.

В новій редакції Програми КПРС вказується: «Важливим завданням ідейно-виховної роботи лишається військово-патріотичне виховання, формування готовності захистити соціалістичну Вітчизну, віддати їй усі свої сили, а якщо треба буде, і життя». Звідси — орієнтир для активізації роботи райкому комсомолу, первинних організацій, в цьому має визначитись кожен член ВЛКСМ.

[Матеріали з Новоархангельського та Добровеличківського районів читайте на 2-й сторінці].

ЦИФРИ І ФАКТИ НОВОАРХАНГЕЛЬСЬКИЙ РАЙОН

У Всесоюзному поході «Шляхами слави батьків» беруть участь 4200 робітників, колгоспників, школярів. До пошукової роботи залучено 1250 юнаків та дівчат. В туристичній експедиції «Моя Батьківщина — СРСР» беруть участь 3500 школярів.

На території району працює 6 музеїв та 17 історико-краєзнавчих кімнат, Кам'янецький,

Кальніболотський, Підвисоцький та Надлацький музеї носять звання народних.

Збірні команди волейболістів, футболістів з колективів фізкультури змагаються за призи пам'яті Героя Радянського Союзу П. С. Гришка.

В нинішньому році кращі спортсмени району стали третіми призерами обласного фіналу з багатоборства ГПО на призи газети «Комсомольська правда».

ЦИФРИ І ФАКТИ

ДОБРОВЕЛИЧКІВСЬКИЙ РАЙОН

37 комсомольсько-молодіжних колективів району щороку стають на Вахту пам'яті, зараховуючи в свої бригади, зміни героїв-земляків, воїнів-визволителів. З іменами героїв вклинувались вони в передзідівське соціалістичне змагання за дострокове виконання своїх зобов'язань.

При районному історико-краєзнавчому музеї працює народна самодіяльна кіностудія «Пам'ять», яка вже створила чотири фільми на патріотичну тему.

На останньому етапі походу «Шляхами слави батьків» юнаки та дівчата разом з краснавицями встановили імена 64 воїнів, котрі героїчно загинули під час визволення району від німецько-фашистських загарбників.

Щомісяця райком комсомолу разом з редакцією райгазети «Сільське життя» випускає військово-патріотичну сторінку «Служу Вітчизні», де публікуються матеріали про учасників Великої Вітчизняної війни — вихованців районної комсомольської організації, воїнів, котрі виконували свій міжнародний обов'язок на афганській землі, юнаків, які нині служать в Збройних Силах СРСР.

Сьогодні попереду

Підбито підсумки соціалістичного змагання молодих доярок і доярів області за десять місяців року. Таким чином, сьогодні попереду:

Лідія КУЖЕНКО з колгоспу «Союз» Знам'янського району — надоїла 4993 кілограми молока від кожної корови.

Надія ТРУБАЛЕВИЧ з колгоспу імені Куйбишева Гайворонського району — 4930.

Марія КОВАЛЕНКО з колгоспу «Союз» Знам'янського району — 4817.

Тетяна ЛАДАНЮК з колгоспу «Мир» Гайворонського району — 4298.

Наталія ВЕРБОВА з колгоспу «Союз» Знам'янського району — 4010.

Райса ХВАСТА з колгоспу імені Шевченка Новоархангельського району — 3927.

Сергій ЧУР з колгоспу імені XXV з'їзду КПРС Онуфріївського району — 3906.

Світлана ХИЖНЯК з колгоспу «Первое мая» Маловисківського району — 3885.

Антоніна ЛЮБЦОВА з колгоспу «Первое мая» Маловисківського району — 3876.

Петро КОНДРАТЮК з колгоспу імені Шевченка М'ялинівського району — 3868.

Любов САНЖАРА з колгоспу «Союз» Знам'янського району — 3850.

Ніна КОТОВА з радгоспу імені Димитрова Устинівського району — 3826.

ТРУДОВИЙ РИТМ XII ПЯТИРІЧКИ

КОЛЕКТИВ тваринників першої молочнотоварної ферми нашого колгоспу, яку очолює молода завідувачка Віра Березнюк, достроково, до 69-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції виконав план першого року дванадцятиріччя по надоях молока. Від кожної корови тут одержано близько чотирьох тисяч

кілограмів високосортного молока.

Недавно колектив тваринників виступив з цінною ініціативою — до 70-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції виконати план двох років п'ятиріччя. А доярка Ме-

ланія Василівна Бучок зобов'язалась вже в цьому році досягти п'ятитисячних надояв.

У кожному підрозділі господарства нині розуміють: рух колективу вперед неможливий без постійного пошуку і впровадження нового, прогресивного. Як кажуть, на місці стояти — нічого не мати. На фермі не стоять на місці. Але ж і завдання поставлені серйозні, нелегкі. Чи реальні вони?

Так, реальні. І частково відповіддю є перевиконання колективом першої ферми річного завдання. А запорука успішного виконання плану двох років і п'ятиріччя в цілому — в людях. В тих, хто тут трудиться.

І все ж є над чим ще працювати. Зокрема, комітет комсомолу. Його роль, як показав час, може бути вагомим для чіткої ритмічної роботи тваринників. Скажімо, на пер-

шій фермі свого часу сутужно було з кадрами. Кульгала, так би мовити, трудова дисципліна. Разом — правління колгоспу, партійна, профспілкова і комсомольська організації — предметно зайнялись підбором і розстановкою кадрів, створенням їм належних умов праці. Одночасно дбали і про зміцнення дисципліни на робочих місцях, насамперед серед доярок.

Буду відвертим, траплялись на фермі різні порушення, невихід без поважних причин на роботу, скажімо. Тепер про подібне вже забули. Оновився більш як наполовину колектив, механізували роздачу кормів, доїння і стало легше працювати. Разом з такими досвідченими майстрами доїння як депутат районної Ради М. В. Бучок, депутат міської Ради С. О. Коваленко, іншими по крупницях збирають досвід комсомолки, молоді доярки Наталка Жельман, Валентина

Холодильна установка Василь Жельман.

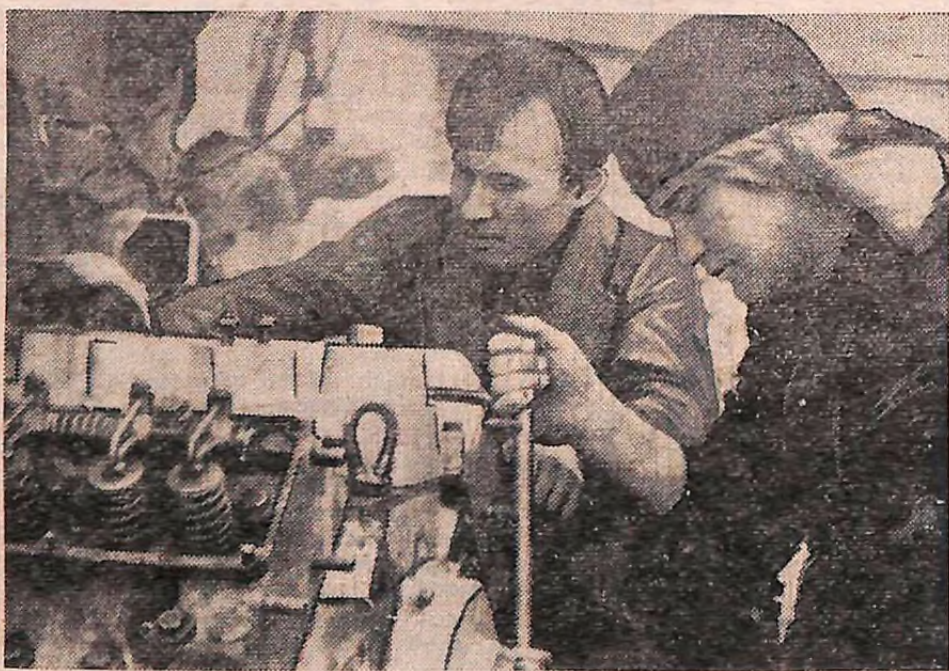
Друга молочнотоварна ферма колгоспу сьогодні більше схожа на тваринницьке містечко. В недавньому будівництві приміщення є чимало механізмів. Тут кормоцех, кілька приміщень для молодняка великої рогатої худоби, будинок для працівників комплексу, магазин. Поки що тут створено кращі побутові умови для працюючих, ніж на першій фермі. Часті гості тут — старшокласники міської середньої школи імені В. І. Леніна.

У колгоспних планах є такий конкретний пункт — побудувати для працівників першої бригади, доярок і механізаторів будиночок побуту. Тут має бути профілакторій і навіть сауна. Тоді після високопродуктивної праці буде можливість добре відпочити. Якщо в комітеті комсомолу виникла ідея обладнати там до всього кімнату психологічного розвантаження. До речі, це не така вже складна справа, варто лише всерйоз зайнятися нею, заручитися підтримкою правління колгоспу, і діло буде зроблено.

Цю справу ми, комсомольці, взяли на себе. І доведемо її до кінця.

С. ТРАЧ,
секретар комітету комсомолу колгоспу «Радина».

Маловисківський район.

Упоравшись з польовими роботами, механізатори колгоспу імені Дзержинського району взялися ремонтувати техніку. Перед у змаганні ведуть молоді механізатори, об'єднані в комсомольсько-молодіжний колектив. А разом з цим вони вирішили капітально відремонтувати й гараж та інші виробничі приміщення.

На знімку (зліва направо): групкомсорг НКМ Федір ЗИМА та водій Віталій ЛИЧМАН ремонтують автомобільний двигун.

Фото В. РУДЕНКА.

ПАМ'ЯТЬ ВОЗВЕЛИЧУЄ

За кілька днів до 40-річчя Великої Перемоги в Добровеличківці було відкрито історико-краєзнавчий музей, який став справжнім центром військово-патріотичного виховання юнаків та дівчат. Нещодавно тут побував уже 25-тисячний відвідувач.

Сотні експонатів — це неабияка реліквія. Більшість їх віднайдено в ході пошукової роботи під час походу «Шляхами слави батьків», операції «Згадаймо всіх поіменно», експедиції «Літопис Великої Вітчизняної». Під час останнього етапу походу «Шляхами слави батьків» встановлено нові імена —

досі невідомих полеглих героїв, написано спогади, зібрано фотографії фронтів, котрі тепер ведуть виховну роботу серед молоді.

Як саме експонати музею використовуються під час героїко-патріотичних акцій? У нашому музеї, наприклад, влаштовуються не просто експозиції його залами. Тут відбулися уроки мужності, присвячені ХХ з'їзду ВЛКСМ. Школярі переглянули стрічку нашої кіностудії про командира партизанського загону прикордонника Олександра Терлецького. Краєзнавець Д. Д. Просоченко розповідав школярам про

делегатку IX з'їзду Ленінського комсомолу Анастасію Балан, портрет якої експонується в музеї. Була тут також розмова про комсорга батальйону Леоніда Осадного, армійську розвідницю Таню Панову та інших.

Черезні слідопити віднашли портрет гвардійця В. С. Самойленка і німецьку карту з планом «Барбаросса». Це він, наш земляк, відібрав її в полоненого ним гітлерівця біля стін Сталінграда. І до нині її аж до стін Берліна. Там і написав власноручно на тій карті: «Ось вам і план «Барбаросса».

Напрями в роботі комітету комсомолу і працівників музею по військово-

патріотичному вихованню молоді урізноманітнюються. Працюють кілька клубів ветеранів Великої Вітчизняної, молодого воїна, діє пересуваний кінолекторій. Влаштовуємо ми, наприклад, змагання на приз Олександра Терлецького. Перед початком стартів учасники турніру відвідують музей. Ідуть хлопці в армію. Тут, в музеї, ми влаштовуємо для них зустрічі з їх старшими товаришами, які виконували свій інтернаціональний обов'язок в ДРА. Ось пішли служити на заставу імені Олександра Терлецького Микола Черніченко з Новоархангельська, Микола Тарасов з Помічної, Анатолій Мельниченко з Новостанівського, Володимир Хмура з Тернового, Володимир Калішан з Федорівки. Молодих сіл в день проведення юнаків на армійську службу також побувала в музеї, переглянула фільм про нашого земляка.

Коли в школах, комсомольських організаціях колгоспів влаштовуються читання, бесіди про ле-

нінські заповіді, про захист соціалістичної Вітчизни, то також широко використовуються матеріали лекторію музею. Є тут, скажімо, експозиція про уродженця Новоархангельська Якова Стрижанка — команданта Московського Кремля, котрий не раз зустрічався з Леніним.

Практикуються виїзди членів кінолекторію в комсомольсько-молодіжні колективи. Свої фільми самодіяльна кіностудія «Пам'ять» показує на польових станах тракторних бригад, на тваринницьких фермах. А потім — зустрічі з червоними слідопитами, розмова про те, як вести пошуки, як краще використати зібраний матеріал у роботі по військово-патріотичному вихованню юнаків та дівчат. Сьогоднішній подвиг

також буде історією, а її писати треба, не відкладаючи на потім. І тут, в нашому музеї, є зал про наше сьогодення. Є експозиція, яка розповідає про радянських воїнів, котрі здійснили подвиг у наші дні. Вона повсякчас поповнюється. Ми вже маємо матеріали про воїна-інтернаціоналіста Василя Суботу, котрий здійснив на афганській землі нагороджений орденом Червоної Зірки і медаллю «За відвагу».

Жива пам'ять про звиняття. Вона кличе юних до світлих високих устремлень. Вона закликає до пильності. Вчить мужності.

В. НОГА,
директор Добровеличківського історико-краєзнавчого музею.

У Новоархангельському районі стали традиційними зустрічі юнаків та дівчат із солдатськими вдовами.

На знімку: солдатських вдов вітають школярі Підвисокого.

Фото П. ЦИМАХОВСЬКОГО.

УСЮ КРАСУ ДУХОВНОГО...

Є свята і будні. Є дні, які надовго залишаються в нашій пам'яті. З них — виток наших високих устремлень до великого і прекрасного. До омріяного.

...25 лютого 1986 року. Новоархангельська середня школа. У кожен клас заходили ветерани партії і комсомолу.

— Сьогодні у зорешній Москві розпочинає свою роботу XXVII з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу...

Ветерани розповідали про свою юність і дороги життя, на яких вони позвелеглися. А школярі декламували вірші радянських поетів:

Нічого нам у спадщину не закрутило не сховано, Зате ми здобули собі усю красу духовного, Зате, коли вже любимо — то до прапори вірності, Зате, коли вже, мріємо — то з верховини вічності...

Так, той день новоархангельські школярі пам'ятатимуть довго.

...У Нерубайській десятирічці на видному місці виставлені портрети колишніх вихованців школи. Серед них і портрет комсомольця Валерія Штань-

ка. Це його листи читали учні в кожному класі. Читали спочатку фронтів листи, а потім і його. Валерія:

«Ви, напевне, думаете, що десантники лише бігають і стріляють. Треба затратити багато зусиль і терпіння, щоб стати майстром своєї справи...

Скільки потрібно мужності, щоб сміливо зробити перший крок у небо, перемогти себе! Тут потрібна моральна витримка, фізичне загартування.

Серед нас, воїнів, живе такий девіз: «Якщо смерть дивиться товаришеві у вічі, то відведи її погляд на себе і за товариша — у вогонь і воду».

Коли в райкомі комсомолу дізнались про цю подію в Нерубайській десятирічці, то було запропоновано опублікувати лист Валерія Штанька в районній газеті. І незабаром його читали в усіх школах району...

Це лише кілька з тих багатьох заходів, що було проведено в цьому році в комсомольських організаціях і які стали предметом для узагальнення досвіду роботи по військово-патріотичному вихованню молоді. На пленумі райкому комсомолу, де тривала розмова про підготовку юнаків до армійської служби, визначались напрями їх виховання, перед комсомольським активом була поставлена ви-

мога: у цій справі треба мати комплексний підхід.

Передусім зроблено наголос на активізацію походу «Шляхами слави батьків». Підкреслювалось: подід — це не лише далекий близький подорож, туди, де у роки Великої Вітчизняної точились кровопролитні бої з ворогом, не лише зустрічі з ветеранами, пошукова робота, збір матеріалів для музеїв, кімнат бойової слави. То і трудові десанти, і героїко-патріотичні акції безпосередньо в трудових колективах, які зараховували у свої бригади героїв-земляків, це і докорінна перебудова в справі підготовки значківців ГПО.

А проблем у цьому було чимало. Комсомольські активісти проаналізували зроблене в напрямі військово-технічної підготовки юнаків і дівчат. Наприклад, після того, як до призовників складуть нормативи ГПО, перепідготовка не продовжується. Тож на звітні-виборних комсомольських зборах ми всюди ставили вимогу: кожен комсомолець має скласти залік з фізичної та військово-технічної підготовки. Адже бути готовим до випробувань може лише той, який загартає себе не тільки духовно, а й фізично, набуде практичних навичок.

Т. ЩЕТИНА,
другий секретар Новоархангельського райкому комсомолу.

НАШ КОМЕНТАР

Мужність — від випробувань

У РОКИ мужності, вечори бойової слави, пошукова робота, шефство над інвалідами війни, солдатськими вдовами, активізація роботи музеїв — всі ці заходи в значній мірі допомагають поглибленню військово-патріотичного виховання юнаків та дівчат. Та духовний гарт має бути невід'ємний і від фізичного. Ось ішли служити комсомольці з села Копенкуватого Василь Кротюк, Микола Кіт, Володимир Задорожний, Ігор Пелюх, Григорій Химич. Всі вони мали технічну спеціальність, але заліку з фізичної підготовки за програмою комплексу ГПО перед призовом в армію не складали, хоч раніше виходили на спартакіадні старты. Так і в деяких інших колективах фізкультури. Якщо останнім часом в Новоархангельську проводилось чимало цікавих змагань з участю допризовників і призовників, то на місцях тут не було чіткої системи.

Голова райспорткомітету А. Литвинюк тепер зауважує:

— У кожному колгоспі є інструктор по спорту. Він і секретар комітету комсомолу. Чим в першу чергу займається молодій людині, на яку покладено ці обов'язки — внутрішнішньою роботою чи організовувати спортивні змагання, залучати молоді до занять в спортивних секціях? Більшість ще й досі не визначилась в цьому. І тому в протоколах часто вгадувати цифри: юнак не склав нормативу з плавання чи на вогневому рубежі, йому ж зараховують залік і вручають значок ГПО. Та не всюди так.

Справді, в районі є добрі приклади, де питання військово-патріотичного виховання невід'ємні від хорошої спортивно-масової роботи. Так, комітет комсомолу колгоспу імені Калініна, де секретарем Юрій Ніколаєв, націлив актив на пропаганду нормативів і вимог комплексу ГПО; лекції, бесіди, зустрічі з провідними спортсменами, популяризація досягнень чемпіонів ГПО. Інструктор по спорту Олександр Бойко разом з фізорганами займається безпосередньо проведенням турнірів за програмою фізкультурного комплексу, влаштовує спартакіадні поєдинки.

Тут, у Кам'яному, зразкова спортивна база, яку обладнали для себе самі комсомольці — тир, спортзал, автоматично, комплексний майданчик ГПО, легкоатлетичні сектори з твердим покриттям. Вони ніколи не пустують — за чітким графіком на старт виходять механізатори, тваринники, водії, влаштовуються товариські зустрічі зі старшолітніми місцеві десятирічці.

І ще одна думка А. Литвинюка слухна: на місцях з майбутніми воїнами, значківцями ГПО мають працювати висококваліфіковані спеціалісти, тільки разом з тими, кому видано посвідчення громадських інструкторів. Лише тоді буде конкретна віддача.

І ось взялись предметніше за розв'язання цієї проблеми. В районі підготували спортсменів-фахівців, які очолили колективи фізкультури, спортивні секції тощо.

Зроблено певний прогност зростання масовості. Є висококлісні спортсмени, новоархангельські успішно виступають на обласних спортивних змаганнях. Пред-

метніше почали працювати культурно-освітні комплекси, організовуються великі театралізовані спортивні свята.

Патріотичними акціями вважають новоархангельські турніри на приз пам'яті героїв-земляків. Це не просто поєдинки, де має визначитись сильніша команда, який райком комсомолу вручить свій кубок. У ході підготовки до цих турнірів в усіх колективах фізкультури влаштовуються зустрічі з ветеранами війни, які розповідають про героїв-земляків, а вчорашні воїни (передусім ті, котрі повернулися з нагородами з афганської землі) ведуть розмови про значимість фізичного загартування.

Але фізкультурним активістам району і працівникам райкому комсомолу треба ще частіше бувати в колективах, щоб набутий досвід передати там, де ще спортивно-масова робота на низькому рівні. Передусім тут мають усунути прогалину в пропаганді нормативів і вимог комплексу ГПО. Старту за програмою фізкультурного комплексу слід проводити в колективах за чіткою виробленим графіком, бачачи кінцевий результат.

А ЯК в цьому напрямі в Добровеличківському районі? В райкомі стверджують: давні на рік влаштовуються спартакіадні поєдинки допризовної і призовної молоді, змагаються юнаки та дівчата за приз пам'яті героїв-земляків В. С. Моргуєнка, О. С. Терлецького, П. С. Шемендюка. Це — змагання районного масштабу. А на місцях?

Масовістю добровеличківці попили, що не можуть похвалитись. Наприклад, число тих, хто займається фізкультурною і спортом за останні п'ять років збільшилось всього на 57 чоловік (по області — на 37 тисяч), а підготовлених значківців — на... одного. В статистичному звіті за 1985 рік за роки минулої п'ятиріччя підготовлено 30 700 значківців. Який же якісний показник тепер? Обласна комісія ГПО встановила, перевіряючи 500 тих, що склали нормативи, і виявила: 175 з них не можуть підтвердити нормативу.

Про те, що комітети комсомолу не займаються предметно впровадженням в дію фізкультурного комплексу свідчить і той факт, що добровеличківці «пасуть задніх» на обласному фіналі з багатоборства ГПО: в 1981, 1984 роках займали 19 місце, а останні два роки зовсім не беруть участі в змаганнях. Можливо, на звітні-виборних зборах у комсомольських організаціях це стурбувало спільноту? Цього не скажемо. Наприклад, в звітній доповіді секретар комітету комсомолу колгоспу імені Пирова Валентина Кочергіна лише зауважила, що юнаки та дівчата обладнали волейбольний майданчик, але тут не згадується. Про комплекс ГПО — жодного слова, про складання заліку з фізичної та військово-технічної підготовки — також. Є в районі 2 стадіони, 10 стрілецьких тирів, 24 спортзали, 185 простих спортивних майданчиків, 30 футбольних полів. Але питання про їх ефективне використання досі не стало актуальним для принципів розмови на комсомольських зборах, на звітних зборах райкому комсомолу. Хоч, скажімо, комсомольці з колгоспу імені Леніна, імені Ворошилова, «Зоря комунізму» не приходять на спортивні майданчики навіть у вихідні дні. І районний стадіон не обладнаний всім необхідним, щоб тут можна було провести масові змагання з усіх видів спартакіадних програм. Облспорткомітет виділив матеріали для твердого покриття секторів, бігових доріжок. Однак бракує комсомольської ініціативи, щоб взятись за розв'язання цієї проблеми.

Так, активізація роботи в цьому напрямі залежить в значній мірі від комсомольської ініціативи, новизни в діяльності комітетів комсомолу. І якщо новоархангельські почали пошук невикористаних резервів, то добровеличківці працюють по-старому. Звідси й спад в роботі по підготовці молоді до служби в армії, звідси й перепад в комплексному підході до виховної роботи.

М. ШЕВЧУК,
спецкор «Молодого комунара».
Новоархангельський — Добровеличківський райони.

Першими з поетичної пошти прочитала вірші Катерини Терентьєвої з Кіровограда. Саме рядок однієї з них і дав назву цьому оглядові листів. Вірші К. Терентьєвої, надруковані в газеті, доводилося читати і раніше. У них — живі, тривожні почуття за долю людини, народу, мистецтва, пісні і слова, прагнення до високих ідеалів, пристрасть, емоційна напруга. На

переживання, втілити їх у слово. А без цього вірші не хвилюють, не викликають співпереживання. Поетизація і байдужість — речі несумісні. Чимало спорідненого знаходимо і в циклі віршів Людмили Азамат. В них більше душевного і духовного досвіду: тут і гіркота зради, і пристрасні оптимістичні почуття до коханого, з яким не спалося щастя, і материнська

час розквіту життя і загроза йому, яку створюють самі люди. Пристрасть, біль у його рядках, присвячених чорнобильським пожежникам, полеглим в бою воїнам, коханій. Техніка вірша у автора більш-менш вправна, а ось стилістика, культура почуттів і мови вимагають набагато більших зусиль.

Олег Величко — чи не найпунктуальніший член заочної студії. Він щиро визнається, що навіть дні рахує від рубрики до рубрики. Заданий розмір вірша Олег витримує, проте це ще не дає підстави вважати технічну вправу — віршем.

Велику добірку, 16 віршів, надіслав Леонід Кочар. Є в ній ніжні, проникливі і переконливі рядки, присвячені Вітчизні і коханій, є прагнення освоїти пейзажну лірику. Але всі вони страждають описовістю, занадто зримим наслідуванням Есеніна, одноманітністю, монотонністю, не завжди автор у змозі спинити на папері потік, зливу почуттів, і тоді у вірші красива... вода. Чимало художнього несмаку, наприклад: «Вот ты у става ликом старых на стоишь, ки не гаснет чертовка печалью, к снега свинцовая шаль», «очи к земле опустилась» (а хіба можна «опустити» вгору?). Часто автор не узгоджує дії в часі. А знахідку одразу ж сам перетворює в штамп. Непоганий знайдено образ:

Март, еще задыхаясь
от снега,
по сугробам бредет
не спеша,
и ему не хватает разбега,
чтоб подснежником
пела душа.

Та в іншому вірші — знову «як старик-февраль брел сквозь сугроб...».

Свій стиль. Знайти його має прагнути кожен, хто усвідомлює відповідальність за написане. В. Чивиліхін визначає стиль не як питання форми, чи техніки, а як спосіб бачення письменника, його спосіб мислення, філософії, тобто, стиль — це сама особистість. Тому, мабуть, усім нам, хто пробує писати, варто насамперед формувати в собі не поета, а особистість.

А. КОРИНЬ,
член обласного літературного об'єднання.

«Душа мовчати більш не може...»

ЗАОЧНА СТУДІЯ
«СІВАЧ»

жаль, і недолюблю чимало; риторичність, дещо архаїчна, невиразна мова (авторка пише вірші українською і російською мовами); в віршах чимало відомих усім істин, які підносяться, як оригінальні; в техніці вірша часто відчутна невправність.

В одному й тому ж вірші «Володимир Маяковському» є рядки щиро захоплення улюбленим поетом:

«Он застеймил пером
каленным
убожество мысли,
пичтожество духа
не фразой слащавой,
а словом ядреным
коснулся резко он
ценного слуха».

А в іншому — просто пародійні сентенції типу: «берись за перо і бумагу, помни о дятле, поэт, жучкам, ну и разной там дряни стучи и выстукивай «нет».

Отже, побільше вимогливості і самокритичності до себе.

Юне кохання, перше справжнє почуття пульсує у вірші студентки Олени Федорової. До речі, вдійчі приємно зустріти в інтимній ліриці цю тему, яка, як відзначив у статті «Ціна любові» Л. Жуховицький («Новый мир», 1986, № 8), майже зовсім щезає в сучасній ліриці. Дівчині вдалося створити художній образ закоханого, знайти щемні слова, свіжі порівняння, щоб передати красу й чарівність «самого утринного чувства», як назвав любов письменник Ю. Рюриков.

А біда музика для нас лише бриніла. Від щастя плутаючи ноті-леністки... І ми самі уже не розуміли: То я, чи світлою ніч, То — білокрилий сад, чи ти?

Першому кохання присвячені і цикл з п'яти віршів — Наталки Д. з Кіровограда. Є в них радість і біль, гордість і прощення, зневіра і віра. Здебільшого витримані й елементарні вимоги до техніки вірша. Але нема поки що свого індивідуального бачення світу через художні образи. Не вистачає Наталці чималого художнього змісту своїх почуттів і

любви. Але, знову ж, авторці бракує майстерності, щоб вмістити свої почуття у художню форму. Відчувається, що людина обізнана з поезією, багато читає, але теоретичне знайомство поки що не дає практичних здобутків. У віршах не витримано ні розмір, ні ритм, ні рими, мало знахідок — образів, метафор, порівнянь, невправна мова (хоч варто Людмилу похвалити за пошук неологізмів, за розкутість і силу емоцій).

Світлана Каркович і Галина Краснощок прислали по віршу, які присвячені батькам. Відчувається, що люди ці заслуговують любові і поваги, але ж вірші це недосконалі. Тому, вибачайте, дівчатка, по-здоровляти гарних мам і тат не дуже гарними віршами газета не може. Краще запишіть їх у сімейний альбом — це буде дарунок, пам'ять і саєрідний вияв вашої уваги й любові до батьків.

Л. Кубишина володіє ритмом, та не можна зловживати цим, римуючи все, треба побачити таке, що не доступне іншим, а якщо писати про знане всіма, то шукати особливі, свої виражальні засоби. Це ж стосується і віршів Любові З.

Представників чоловічої лірики в поетичній пошті значно менше. На жаль, кількість не перейшла в якість.

Вірш Ігоря Симонсва присвячений однополчанам-прикордонникам. Він — про пережите, виболожене, те, чому автор знає ціну. Окремі рядки переконливі, хвилюють, як ось ці:

Тишина на границі...
Немногие могут понять,
Что стоит за словами,
знакомыми с детства,
простыми.
Тишина на границе...
Здесь Родины
каждая пядь.
Для солдатского сердца
становится главной
святыней.

Шість віршів Юрія Долгушина — про те, що хвилює нас всіх, і що примушує братись за перо. Це

Оксана СТЕПАНЕНКО

СОЛДАТИ ВІТЧИЗНИ

Проливали над селом в синіх сутінках лебеді білі,
Невимовну печаль на крильях кудись понесли.
Вічним сном сплять солдати в доглянутій братській могилі,
Поклонитися їм всі селяни сьогодні прийшли.
Не судилося хлопцям з боями дійти до Берліна,
Не судилося дожити до травневого світлого дня.
Десь їх ждуть матері, задивляючись в обрії сині,
Сіють квіти для них, виливаючи тугу в піснях.
Не вертають синочки з доріг невідомих додому,
Хоч літа, мов на конях, у безвість летять і летять...
На твердому граніті у ріднім краю степовому
Вічно юні й незламні солдати Вітчизни стоять.

Тамара ЖУРБА

ОТ І КІНЧИЛОСЬ ЛІТО...

Дош та склипи води під ногами.
Дош та й дош, хоч в блакиті молись.
Довга осінь тепер між нами
И падолист.

Падолист...

Довга осінь тепер між нами
Пахне смутком чомусь, а ще
За дорогами, за мостами
Ходить наш неприкаяний щем.
За дорогами, за мостами...
То мовчиш, недоступний, мов дожд.
То засиплеш мене листами
Крізь холодний розхристаний дожд.

Стіраються грані:
Чи свято, чи будень?
Змиваються грані
І днів, і ночей.
І вже ми не будем,
Уже ми не будем
Бездонно щасливі, —
Що сміх із очей.
Бездонно щасливі,
Бездонно веселі, —
Що й небо — не небо,

Падолист...

Земля — не земля!
Крутились-вертілись
Життя каруселі.
Курилися дороги,
І світ кружеляв...
Змигнуло-розтало
На березі тому.
Тумани покрили.
Вода віднесла.
Лиш вітер гойда
Листопадову атому.
Лиш пісня та човен,

Іван ГОРОВИЙ

СОЛОМА

ЕТЮД

Павло випивав у колгоспній житниці соломи. Не дуже вона була йому потрібна, та коли побачив, що люди везуть до хати, вирішив і собі не відставати: як же так — у всіх буде, а в нього пустуватиме двір?

Забрав мене та й подавсь гарбою в поле до скирти. Як приїхали, питаю:

— У тебе ж ще торішня за сараєм лежить. Що ти з нею робитимеш?

— Знадобиться в господарстві... Беремося за вилу. Павло зі скирти подає, я на гарбі вкладаю. А стомлюсь — міняюся на руку. Отак по черзі вилуємо рубель і не затиємо його старим мотузком.

Гарба рушає. Павло попередку веде коней за вуздечку, я позаду — може якась соломина впаде, то треба комусь підібрати. Чуваю, як коні поспалують і Павло раз за разом по-

кає. То швидше, то повільніше. На цій дорозі всі горбки та ямки він полічив своїми ногами. Ного, старого кошука, не вчпни, за яку вуздечку смикати.

Я все поглядаю на гарбу, аби часом не посухував, аби не злиплися соломинки — то стежу, щоб не лишалась на дорозі, і вилаюю так і пантрують за тією соломиною.

Все йшло добре, поки Павло не звернув на свою вулицю: завернувши круто та ще різко смикнувши вуздечку, і... Коні шарахнулися, затріщали колеса і гарба з соломою... Перекинулися на всі боки, кусаю собі губи — скільки роботи тепер! А вдома своя жде. За мене ж ніхто й пальцем не кивне. А де Павло?

Він виходить з-за купи соломи й посміхається:

— Злякався, Петре? — Де ти взявся з своєю соломою, — кажу, бо мені

Живу, творю, кохаю, мрію
Дарую людям усміх свій,
Ясному сонечку радію
Й безмежній далі голубій.
Плекаю квіти на осонні,
Які ростуть й цвітуть

в теплі.
Вбираю в трепетні долоні
Щедроті рідної землі.
А в серце з юних літ
вбираю
Любов, насаду й доброту.
Для творчих злетів
вбираю
Лиш соколину висоту.
с. Злинка,
Маловишківський район.

Та тінь од весла.
Стіраються грані.
Змиваються грані,
Ті свята, ті будні,
І ночі, і дні...
Та дош все той самий
В шибки тарабанить.
Та погляд твій синій
Стоїть при мені.

От і кінчилося літо...
Кладеш на долоню межі,
Як велику печаль,
Золотисті листочки кленові.
От і кінчилося літо...
Замовкли птахи вдалині,
І вуста нам мовчать
На пригаслому святі
любві.

От і кінчилося літо...
Вже там, на далекій межі,
На окрайці долини
Згортається сонце
в клубочок.
Ще промінчик нам світить,
І ми ще не зовсім чужі.
Та холодне долоня,
Як осінній кленовий
листочок.

с. Іванівка
Долинського району.

не до смішків. — Хто за мене свиням корито зіб'є? Поки підберемо та викидаємо з тобою на гарбу — люди й спати полягають. Павло відтягує рубель убік, і швидше жартує, ніж серйозно, каже:

— Якій ти дурень підбиратимеш. Якби зірвався вітер та розвіяв її по хатах, то й мороки не мав би! — Все тобі видумки в голові. Половина соломи на землі лежить! Давай цю, що залишилась на гарбі, відвеземо, решту — за другим разом. Сотня метрів до хати.

Павло мене не слухає. Він скривився, шпурнув батіг подалі від себе і направився до воріт баби Федори. А та вже й хвіртку відчинила. Не так нашій біді поможти, як поспухати Павла. Не часто таке випадає.

— Забирайте, бабо Федоро, солому, — каже серйозно Павло. — Буде на всю зиму чим хліб пекти. А може й поросятко задушить, то без соломи не обійтись. Колінь приїду сала позичити — щоб не відмовили мені. Якщо не сала, то хоч шкурки.

Та посміхається і хмурить брови, щоб баба тієї посмішки не помітила. А баба уже й поставила палічку біля хвіртки, уже й гайнула мигцем у хату за внуками. Хто з рідняною, хто з мішком — заносити солому на подвір'я.

І закінчилася робота.

— Як будеш брати в колгосп те, що в тебе є — додому ніколи не доведеш, — хочу підкусити Павла.

Проте Павло не піддається — він тільки зиркає на мене здивованими очима і спокійно так:

— Що не довів — не пропадає. З сусідами треба ділитися. Баба Федора сто раз мені за цю солому віддає. Якось дав їй з півдесятки розгати, то ціле літо відбою не мав візьми та пізній помідо-рів. І то вже тими помі-дорам весь кутко пригосає. А солома — то тако собі: дим та й годі... м. Кіровоград.

На знімку: сцена з вистави «Осіння історія» італійського драматурга А. Ніколаї, прем'єра якої готується в Кіровоградському музично-драматичному театрі ім. М. Л. Кропивницького.

Фото В. ЯРОВИХ.

ЗА ГОРИЗОНТАМИ НЕЗВІДАНОГО

Читаючи цей журнал, ви здійснюєте мандрівку в Тасманию. Розкриваються перед вами зі сторінок видання глибини космосу чи Світового океану, віддалена історична епоха чи мікросвіт живої клітини — щоразу робите новий крок у пізнанні світу слідом за вченими, які проводять дослідження, журналістами, письменниками, котрі коментують наукові досягнення, сміливими експериментаторами, винахідниками.

А в результаті одержуєте знання, вкрай необхідні кожній людині, аби розібратися в складностях епохи НТР, знайти в ній своє місце, внести особистий вклад у прискорення науково-технічного прогресу. Отож і не дивно, що науково-популярний журнал ЦК ЛКСМУ «Знання та праця» охоче читають і молоді, і літні.

У багатьох виникає сьогодні питання: яким буде це видання в наступному, 1987 році? Що нового запропонує журнал своїм читачам? Сподіваємося, що пропонує публікація допоможе читачам «Молодого комунара», які цікавляться журналом, знайти відповіді на ці запитання.

Серед більш, ніж двох тисяч галузей сучасних наук є одна, що дає безліч конкретних рецептів — відповідей на це запитання. Косметологія — наука про те, як зробити людину красивішою, продовжити її молодість.

З древніми і новочасними досягненнями цієї галузі знань щомоєра знайомить читачів журналу

ЯК СТАТИ КРАСИВИМ?

Лікар-косметолог Інна Іванівна Волощенко. Темі консультацій підказують і листи читачів, і лікувальна практика — найпоширеніші причини, які спонуку-

ють молодь звертатись до косметологічних кабінетів і лікарень. Зі сторінок видання можна довідатися, скажімо, про те, як запобігти передчасному обличчю і чим лікувати вугрі або надмірні висипання ластовиння, як правильно накладати маски, робити масаж. У публікаціях рубрики оглядаються новинки вітчизняної й зарубіжної «індустрії краси»: креми, мазі, лосьйони, помади, рум'яна та інші засоби декоративної косметики, даються поради, як найдоцільніше користуватись ними. Модницям слід постійно пам'ятати про останню обставину, бо ж невміле використання декоративних кремів чи мазей нерідко викликає захворювання шкіри, а то й усього організму.

БЕЗ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО СУПРОВОДУ

У 1972 році в Аджамському сільському клубі № 3 народився хоровий колектив колгоспу «Росія». Опілю його випускник Харківського інституту культури Василь Андрійович Селін.

Минув час, і творчий колектив з механізаторів, тваринників, керівників колгоспу «Росія», медичних працівників, учителів місцевої школи пішов уперу. Брав участь в усіх урожайних заходах, в обласних оглядах, конкурсах. За досягнуті успіхи нагороджувався грамотами і дипломами районного, обласного і республіканського оргкомітетів по проведенню першого Всесоюзного фестивалю народної творчості, дипломами і грамотами обласного управління культури. У 1977 році колективу було присвоєно звання «народний самодіяльний».

Пове сходження до вершин мистецтва хор почав з приходом до керівництва Бориса Васильовича Придул, відмінника народної освіти УРСР, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри хорового диригування Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. Значно поліпшилась виконавська майстерність колективу, розширився репертуар. Зраз у творчому доробку самодіяльного хору народні українські пісні, твори радянських композиторів. Надзвичайно емоційно звучать у виконанні колективу пісні

«Слався, рідна земле» А. Філіпенка на вірші О. Ющенка, «Йшов солдат» А. Пашкевича на вірші Д. Луценка та інші.

Борис Васильович працює за простою, доступною системою практичного оволодіння нотної грамоти по схемах. Велика увага приділяється гармонічному розвитку слуху тощо. І як результат у репертуарі хору з'являються твори без інструментального супроводу, що свідчать про зростання виконавської культури колективу.

У хорі — 40 чоловік. Характерно, що майже половина учасників — подружжя. Хірург Леонід Григорович та вчителька Меланія Єлєніна Челішіві, шофер Олександр Герасимович та свинарка Євгенія Яківна Гречки. Ясна річ, є й молоді люди.

Велику підтримку хорошему колективу надає правління колгоспу. Вони нагороджували учасників колективу путівками до Одеси. Неодноразово проводились творчі зустрічі з іншими колективами, які гастролювали на Кіровоградщині. Нині хор виступає у рамках другого Всесоюзного фестивалю народної творчості.

А. НЕТИС,
старший методист з вокально-хорового жанру ОНМЦ.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Перша підводна дуель

А КУСТИК на «М-176» уважно стежив за маневрами фашистів, моментами і пелентами випускаючи противником торпед. Екіпаж чітко виконував команди капітана третього рангу П. Бондаревича.

Ось ухилився від однієї торпеди... Другої... Третьої... Вісім разів атакували фашисти і кожного разу умілим маневром «Малютка» уникала зіткнення зі смертоносним зарядом.

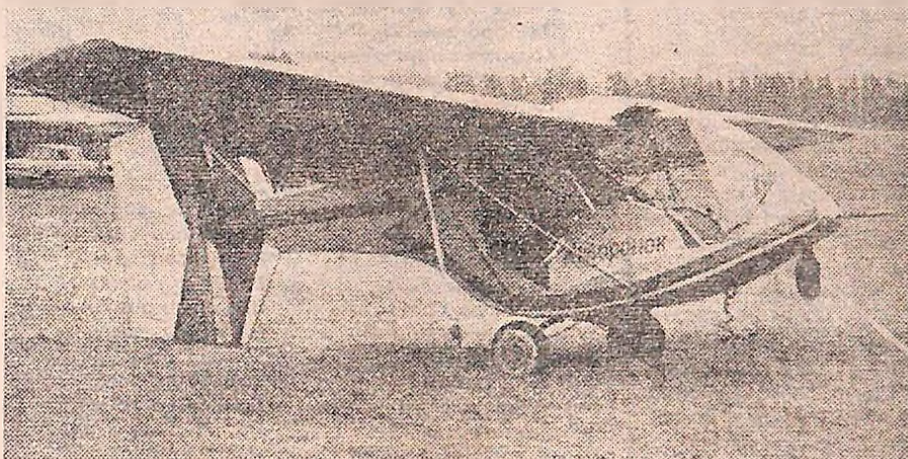
У глибинах моря тривав перивний поєдинок: величезна субмарина фашистів атакувала найменший підводний корабель Радянського військово-морського флоту.

Тоді гітлерівці вирішили протаранити свого противника. Чотири рази субмарина падала на «М-176», і щоразу радянський човен виходив з-під удару.

Мабуть, фашисти вирішили, що перед ними беззбройний корабель і безпечно спливали на поверхню. Почувши характерний шум продування цистерн головного балансу гітлерівської субмарини, Бондаревич швидко розрахував курс, підняв перископ і, прицілювшись, дав торпедний залп. Могутній вибух розламав ворожого човна...

Так 28 травня 1942 року завершився перший в історії флотів підводний двобій. Про нього і про інші сторінки героїчної біографії радянського підводного флоту йтиметься в статті, яку буде опубліковано в перших номерах журналу в 1987 році.

«Знання та праця» постійно розповідає і про бойову техніку Великої Вітчизняної війни, і ту, що сьогодні стоїть на вагті мирного дня Батьківщини. Тому кожен, хто цікавиться історією Збройних Сил Країни Рад, готується до служби в Радянській Армії, займається військово-прикладними видами спорту, поповнить власні знання з публікацій видання.

Незвичайний літан зробив слюсар з Дніпродзержинська Михайло АРТЕМОВ. Вісім моделей довелося випробувати умільцеві, перш ніж з'явився оптимальну аеродинамічну форму. Зате зараз «Жайворонок», керований пілотом-аматором, успішно почувається в небі.

Фото Віктора МАСЛОВА.

Автомобіль — власними руками

ЛЕГКОВИЙ автомобіль «Панголіна» на кількох міжнародних виставках завойовував призи, викликав захоплення у професіональних конструкторів техніки. Машина привертала увагу сучасними, елегантними формами кузова, електронним обладнанням, яке допомагає водієві в дорозі, надійністю в експлуатації. Під час численних раллі і автопробігів «Панголіна» пройшла десятки тисяч кілометрів осіннім і зимовим бездоріжжям, пісками й болотистими місцями.

востями, успішно долаючи всі перешкоди.

А сконструював, виготовив автомобіль самодіяльний конструктор Олександр Кулагін. Причому обходиться чудовий легковик аматорові значно дешевше, ніж обходиться би «Жигулі» чи «Лада».

Талановитий аматор постійно бере участь у раллі і виставках, які організовує журнал «Знання та праця». Тут представляють свої витвори й інші самодіяльні конструктори автотехніки з усього Радянського Союзу. Про

найцікавіші розробки розповідається на сторінках журналу. Видання щомоєра інформує і про новини життя клубів і об'єднань товариства «Автомобілювальники УРСР», адреси, за якими можна придбати запасні частини для конструювання саморобних чи реставрації антикварних автомобілів, дає відповіді на питання любителів технічної творчості.

Журнал приділяє постійну увагу й іншим категоріям молодих винахідників, конструкторів, умільців. Для них на сторінках часопису відкрито «Клуб юного конструктора», де друкуються технічні консультації, поради, вміщуються креслення оригінальних саморобок.

НА РОБОТУ В КОСМОС?

Ще недавно таке запитання можна було зустріти хіба що в фантастичних оповіданнях. А сьогодні...

«Професія космонавта стає масовою, — говорить двічі Герой Радянського Союзу льотчик-космонавт СРСР П. Р. Попович. — Адже без інформації зі Всесвіту не обходяться ні метеорологи й біологи, матеріалознавці й лікарі, геологи й пожежники... Десятки професій стали «космічними». Отож цілком реальність — кожному, хто сьогодні обирає спеціальність, надто тому, чий трудовий стаж починається на зламі XX і XXI століть, слід серйозно прикинути: які аспекти майбутньої роботи вимагають контакту з технікою, що працює на доколосемній орбіті? А, можливо, слід готуватися й до зоряного подорожжя?»

Думку космонавта поділяє багато вчених, соціологів, футурологів. Справді, людство вступає в нову епоху — освоєння Всесвіту. І тут виникає безліч надзвичайно цікавих проблем, які належить розв'язати нинішньому й наступному поколінням.

Про них піде мова на сторінках журналу. Так, у наступному році в «Знанні та праці» буде опубліковано бесіду з космонавтами і вченими про основні напрями «індустріалізації Всесвіту», а деякі моменти цієї розмови буде деталізовано в окремих статтях. Приміром, льотчик-космонавт СРСР, вчений-кардіолог Олег Атьков розповість про медичні аспекти «зоряних рейсів», поділиться спостереженнями і спогадами про власний рекордний політ у складі екіпажу «Маяк». Вчені Академії наук УРСР розкажуть про експерименти, випробування нової техніки.

наступному році в «Знанні та праці» буде опубліковано бесіду з космонавтами і вченими про основні напрями «індустріалізації Всесвіту», а деякі моменти цієї розмови буде деталізовано в окремих статтях. Приміром, льотчик-космонавт СРСР, вчений-кардіолог Олег Атьков розповість про медичні аспекти «зоряних рейсів», поділиться спостереженнями і спогадами про власний рекордний політ у складі екіпажу «Маяк». Вчені Академії наук УРСР розкажуть про експерименти, випробування нової техніки.

Юність моя — КОМСОМОЛ

У будинку культури Кіровоградського заводу радіовиробів відбувся традиційний міський конкурс вокально-інструментальних ансамблів «Юність моя — комсомол». Прозвучали пісні про мир та комсомол.

Перше місце журі присудило ВІА «Гарний настрій» з виробничого об'єднання «Друкмаш» (художній керівник О. Агура); друге — синтез-групі «Полі Р» (керівник Л. Романов), яка представляла Ленінський район обласного центру; на третьому місці ансамбль СПТУ-9 (керівник С. Сайко).

Переможці конкурсу нагороджені Почесними грамотами міському ЛКСМ України та пам'ятними подарунками. Заохочувальну премію присуджено ВІА «Комсомолія» виробничого об'єднання «Друкмаш» (керівник Е. Шевченко).

А. НЕГРІЄНКО,
інструктор Кіровоградського міському ЛКСМ України.

Кіровоградський міськом ЛКСМ України направила

**НА РОБОТУ ЗА
КОМСОМОЛЬСЬКИМИ
ПУТІВКАМИ**

в будівельне управління № 3 тресту «Кіровоградміськбуд» на будівництво драматичного театру робітників будь-яких спеціальностей.

Ті, хто не має будівельних спеціальностей, можуть набути їх в учбовому комбінаті «Важбуд».

Оплата праці — відповідно-преміальна.

Одноким надається благоустроєний гуртожиток.

Сім'ї, котрі потребують поліпшення житлових умов, беруться на квартирний облік з моменту оформлення на роботу.

Прп оформленні на роботу за комсомольськими путівками трест «Кіровоградміськбуд» дає гарантійного листа про забезпечення сімейних протягом двох років малосімйним гуртожитком.

Робітники мають право на постійну прописку в місті Кіровограді.

Наша адреса: провулок Центральний, 1.

Телефони 4-95-36, 4-98-55

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050. МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-55-65; відділу робітничої молоді та внутрішнього життя, сільської молоді — 2-53-94; пропаганди, листів і масової роботи — 2-59-82; учнівської молоді, морально-естетичного виховання — 2-55-65; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-53-22; оголошень — 4-28-96; норенторської — 3-61-83.